Lietas Nr. A420211515
Lietas arhīva Nr. A42-02115-15/46

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Valmierā 2015.gada 9.novembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Solveiga Pone,

piedaloties pieteicējam /pers. A/ un pieteicēja pārstāvei /pers. B/,
atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Lauku atbalsta dienesta pārstāvim /pers. C/,

2015.gada 20.oktobrī atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru /pers. A/ piešķirtu atbalsta maksājumu kā saimniecības /adrese/, īpašniekam par 18,90 ha meža zemes atbalsta pasākumam „Natura 2000 maksājumi meža īpašniekiem" par 2014.gadu, izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] Administratīvā rajona tiesas Valmieras tiesu namā 2015.gada 21.maijā saņemts pieteicēja pieteikums. Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2015.gada 22.maija lēmumu pieteikums pieņemts, un ierosināta administratīvā lieta Nr.A420211515.

[2] No lietas materiāliem konstatējams.

[2.1] 2014.gada 10.maijā Lauku atbalsta dienestā (turpmāk – Dienests) saņemts pieteicēja „Atbalsta iesniegums „Natura 2000" maksājumiem meža īpašniekiem 2014.gadā", kurā pieteicējs atbalsta maksājumam pieteicies 18,9 ha meža zemes, kas atrodas saimniecībā /adrese/ (*sk.lietas 25.lapu*).

[2.2] Ar Dienesta Ziemeļvidzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes 2015.gada 19.janvāra lēmumu Nr.09.15.000778, pamatojoties uz Ministru kabineta 2010.gada 23.marta noteikumu Nr.295 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības lauku attīstības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides un lauku ainavas uzlabošanai" 56.punktu, pieteicējam atteikts piešķirt atbalstu pasākumam „Natura 2000 maksājumi meža īpašniekiem" (*sk.lietas 26.lapu*).

Pieteicējs Dienesta Ziemeļvidzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes 2015.gada 19.janvāra lēmumu Nr.09.15.000778 apstrīdējis, un ar Dienesta 2015.gada 28.aprīļa lēmumu Nr.10.6.4-15/15/114-D/400 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) apstrīdētais lēmums atstāts negrozīts (*sk.lietas 8.lapu*).

[3] Pieteicējs pieteikumā norāda, ka viņam labvēlīgs administratīvais akts izdodams, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Pieteicējam pieder nekustamais īpašums /Nosaukums A/, kura kopējā platība ir 55,75 ha. Saskaņā ar meža inventarizācijas organizācijas IK „Latvijas mežu taksācija" 2010.gada 30.jūlijā izstrādāto meža apsaimniekošanas plānu, kas apstiprināts gan Ziemeļvidzemes virsmežniecības Amatas mežniecībā, gan Gaujas nacionālā parka administrācijā, meža teritorija sastāda 19,30 ha. Meža zeme sadalīta vienā kvartālā un 20 nogabalos un visiem 20 nogabaliem noteikta aizsardzības atzīme „Nacionālie parki/Gaujas nacionālais parks" un norādīts, ka tie atrodas kultūrvēsturiskajā zonā.

Likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" pielikumā „Latvijas Natura 2000- Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju saraksts" ar Nr.8 norādīts Gaujas nacionālais parks, kurš apzīmēts kā tips „C"-teritorijas, kas noteiktas īpaši aizsargājamo sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai. Atbilstoši Gaujas nacionālā parka likuma 1.pielikumam „Gaujas nacionālā parka robežu shēma" saimniecība /Nosaukums A/, kas atrodas Amatas novada Drabešu pagastā, ietilpst Gaujas nacionālā parka teritorijā. Ministru kabineta 2010.gada 23.marta noteikumu Nr.295 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības lauku attīstības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides un lauku ainavas uzlabošanai" (turpmāk – Noteikumi Nr.295) 55.punkts nosaka, ka Natura 2000 maksājumus var saņemt par meža zemju platībām, kas atrodas Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju sarakstā saskaņā ar likumu „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" un kurās saskaņā ar normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu vai sugu un biotopu aizsardzību pēc stāvokļa kārtējā gada 1.aprīlī ir spēkā kāds no šādiem saimnieciskās darbības ierobežojumiem: aizliegta mežsaimnieciskā darbība; aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte; aizliegta galvenā cirte; aizliegta kailcirte.

Ministru kabineta 2012.gada 2.maija noteikumu „Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" Nr.317 (turpmāk – Noteikumi Nr.317) 30.8.apakšpunktā teikts, ka kultūrvēsturiskajā zonā aizliegts veikt mežsaimniecisko darbību no 15.marta līdz 31.jūlijam, izņemot 30.8.apakšpunktā norādītos izņēmumus. No minētajiem normatīvajiem aktiem izriet, ka par meža zemēm 19,30 ha platībā pieteicējam ir tiesības saņemt atbalstu, jo minētajā meža zemju platībā katru gadu laikā no 15.marta līdz 31.jūlijam, tātad arī uz 1.aprīli, aizliegts veikt mežsaimniecisko darbību.

[3.2] Pieteicējs atbilstoši minētajām tiesību normām 2014.gada 10.maijā iesniedzis Dienestā iesniegumu pasākuma „Natura 2000 maksājumi, kas noteikti saskaņā ar Regulas Nr.1698/2005 46.pantu" (turpmāk – NIM) atbalsta saņemšanai, taču ar Dienesta Ziemeļvidzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes 2015.gada 19.janvāra lēmumu atteikts piešķirt atbalsta maksājumu. Minētais lēmums ar pārsūdzēto lēmumu atstāts negrozīts.

Pieteicējs uzskata, ka pārsūdzētajā lēmumā nepamatota ir atsauce uz Noteikumiem Nr.317, kur esot teikts, ka kultūrvēsturiskajā zonā vairs neesot kailcirtes aizlieguma. Minēto noteikumu 30.8.apakšpunktā teikts, ka kultūrvēsturiskajā zonā aizliegts veikt mežsaimniecisko darbību no 15.marta līdz 31.jūlijam, izņemot 30.8.apakšpunkta norādītos izņēmumus. Tāpēc pieteicējs norāda, ka 1.aprīlī saimniecības /Nosaukums A/ meža zemē visā platībā nedrīkstēja veikt ne kailcirti, ne galveno cirti, ne kopšanas cirti, jo vispār aizliegta mežsaimnieciskā darbība. Pieteicējs norāda, ka Valsts meža dienests sniedzis nekorektu skaidrojumu Dienestam, uz kura pamata pārsūdzētais lēmums pieņemts neatbilstoši tiesību normās noteiktajam.

[4] Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā 2015.gada 18.jūnijā saņemti Dienesta rakstveida paskaidrojumi, kuros Dienests, pamatojoties uz prsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem, papildus norāda turpmāk minēto.

[4.1] Noteikumu Nr.295 55.punkts nosaka par kādām meža platībām var saņemt NIM atbalstu. NIM var saņemt par meža zemju (izņemot purvus) platībām, kas atrodas Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) sarakstā saskaņā ar likumu „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" un kurās saskaņā ar normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu vai sugu un biotopu aizsardzību pēc stāvokļa kārtējā gada 1.aprīlī ir spēkā kāds no šādiem saimnieciskās darbības ierobežojumiem - aizliegta mežsaimnieciskā darbība; aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte; aizliegta galvenā cirte; aizliegta kailcirte. No minētās normas mērķa un uzbūves konstatējams, ka lai pretendētu uz minētajos noteikumos NIM atbalsta saņemšanu, ierobežojumam ir jābūt absolūtam.

Turklāt arī Dienesta izdotajā informatīvajā materiālā attiecībā uz NIM atbalstu norādīts, ka maksājumus var saņemt par platībām, kurām ir noteikti saimnieciskās darbības ierobežojumi.

[4.2] Valsts meža dienests atbild par meža politikas realizāciju visā Latvijas teritorijā un atbilstoši Noteikumu Nr.295 97.punktam sniedz Dienestam NIM atbalsta administrēšanai nepieciešamo informāciju, t.sk. informāciju par platībām, kurām ir noteikti saimnieciskās darbības ierobežojumi.

Pēc Valsts meža dienesta sniegtās informācijas kadastrā Nr./numurs A/ ir noteikti saimnieciskās darbības ierobežojumi 0,90 ha apmērā. Valsts meža dienests paskaidroja, ka ierobežojumu platība kadastrā Nr./numurs A/ tika precizēta, pamatojoties uz Noteikumiem Nr.317, ar kuriem tika noteikts, ka kultūrvēsturiskajā zonā 2014.gada 1.aprīlī vairs nebija kailcirtes aizlieguma. Līdz ar to Valsts meža dienests pēc Meža valsts reģistrā iekļautajiem datiem konstatēja, ka ierobežojuma platība ir tikai 1.kvartāla 7., 9. un 12.nogabalos, t.i., 0,90 ha.

[4.3] Saskaņā ar Noteikumu Nr.295 56.punktu minimālā platība, par kuru piešķir NIM atbalstu, ir viens hektārs, ko veido vismaz 0,5 hektārus lieli lauki.

Izvērtējot Valsts meža dienesta sniegto informāciju, Dienests konstatēja, ka pieteicējs nav ievērojis Noteikumu Nr.295 56.punktā ietverto NIM atbalsta saņemšanas nosacījumu. Tāpēc pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka platība, kas atbilst NIM atbalsta saņemšanas nosacījumiem, 2014.gadā ir mazāka par 1 ha. Līdz ar to Dienestam nav tiesību piešķirt NIM atbalstu par 2014.gadu.

[4.4] Attiecībā uz pieteikumā minēto, ka pieteicējam ir tiesības saņemt atbalstu, jo viņam piederošajā meža zemju platībā katru gadu laikā no 15.marta līdz 31.jūlijam, tātad arī uz 1.aprīli, aizliegts veikt mežsaimniecisko darbību, Dienests norāda, ka saskaņā ar Noteikumu Nr.317 30.8.apakšpunktu kultūrvēsturiskajā zonā ir aizliegts veikt mežsaimniecisko darbību no 15.marta līdz 31.jūlijam, izņemot meža nekoksnes vērtību ieguvi; bīstamo koku ciršanu un novākšanu; meža ugunsdrošības un ugunsdzēsības pasākumus; jaunaudžu kopšanu, kur vidējais augstums skuju kokiem ir līdz 0,7 metriem, bet lapu kokiem – līdz vienam metram; bojāto koku ciršanu, ja saskaņā ar Valsts meža dienesta sanitāro atzinumu slimību inficētie, kaitēkļu invadētie vai citādi bojātie koki rada masveidīgas kaitēkļu savairošanās draudus un var izraisīt mežaudžu bojāeju.

No iepriekš minētās tiesību normas izriet, ka nav pamatots apgalvojums, ka pieteicējam piederošajā meža platību būtu piemērots pilnīgs mežsaimniecisko darbību aizliegums, jo Noteikumu Nr.317 30.8.apakšpunktā ir minēti mežsaimnieciskās darbības veidi, kas ir atļauti. Dienests norāda, ka pārējā laikā mežsaimnieciskā darbība ir atļauta. Tāpat arī pieteicēja norāde, ka viņam piederošajās zemēs ir noteikts kailcirtes aizliegums, nav pamatots, jo Noteikumu Nr.317 30.11.apakšpunkts nosaka, ka kultūrvēsturiskajā zonā ir aizliegts cirst kokus kailcirtē, kuras platība pārsniedz 0.2 ha. Tātad saskaņā ar iepriekš minēto tiesību normu pieteicēja teritorijā nav konstatēts pilnīgs kailcirtes aizliegums.

Valsts meža dienests ir sniedzis informāciju par kadastrā Nr./numurs A/ noteiktajiem saimnieciskās darbības ierobežojumiem 0,90 ha platībā, kur ir aizliegta mežsaimnieciskā darbība; aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte; aizliegta galvenā cirte; aizliegta kailcirte, tāpēc tikai šī platība saskaņā ar Noteikumu Nr.295 55.punktu ir NIM atbalsta tiesīga. Tomēr tā kā saskaņā ar Noteikumu Nr.295 56.punktu minimālā platība, par kuru piešķir NIM atbalstu, ir viens hektārs, ko veido vismaz 0,5 hektārus lieli lauki, tad pārsūdzētajā lēmumā pamatoti norādīts, ka iestādei nav tiesību piešķirt NIM atbalstu par 2014.gadu.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs un pieteicēja pārstāve pieteikumu uzturēja, minot pieteikumā ietvertos argumentus. Atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Dienesta pārstāvis pieteicēja pieteikumu neatzina, minot pārsūdzētajā lēmumā un rakstveida paskaidrojumos ietvertos argumentus.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausoties procesa dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[7] Saskaņā ar Lauksaimniecības un lauku attīstības likuma 5.panta ceturto un septīto daļu kārtību, kādā tiek piešķirts, administrēts un uzraudzīts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai, un kārtību, kādā tiek piešķirts, administrēts un uzraudzīts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauku un zivsaimniecības attīstībai, nosaka Ministru kabinets.

Uz minētā deleģējuma pamata Ministru kabinets 2010.gada 23.martā ir izdevis Noteikumus Nr.295, kas bija spēkā līdz 2015.gada 20.aprīlim.

Noteikumu Nr.295 2.punkta 2.4.apakšpunktā kā viens no valsts un Eiropas Savienības lauku attīstības atbalsta pasākumiem vides un lauku ainavas uzlabošanai ir noteikti Natura 2000 maksājumi, kas noteikti saskaņā ar Padomes 2005.gada 20.septembra Regulu (EK) Nr.1698/2005 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) 46.pantu (Natura 2000 maksājumi mežu īpašniekiem).

[8] Noteikumu Nr.295 5.sadaļā (54.-59.punkts) ir ietverts atbalsta pasākuma „Natura 2000 maksājumi meža īpašniekiem" tiesiskais regulējums.

Noteikumu Nr.295 55.punktā noteikts, ka Natura 2000 maksājumus meža īpašniekiem var saņemt par meža zemju (izņemot purvus) platībām, kas atrodas Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) sarakstā saskaņā ar likumu „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" un kurās saskaņā ar normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu vai sugu un biotopu aizsardzību pēc stāvokļa kārtējā gada 1.aprīlī ir spēkā kāds no šādiem saimnieciskās darbības ierobežojumiem: aizliegta mežsaimnieciskā darbība (55.1.apakšpunkts); aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte (55.2.apakšpunkts); aizliegta galvenā cirte (55.3.apakšpunkts); aizliegta kailcirte (55.4.apakšpunkts).

Attiecībā par minētajiem mežsaimnieciskās darbības aizliegumiem par koku ciršanu norādāms, ka saskaņā ar Meža likuma 7.panta pirmo daļu kokus mežā atļauts cirst galvenajā cirtē, kopšanas cirtē, rekonstruktīvajā cirtē, sanitārajā cirtē, atmežošanas cirtē, ainavu cirtē un citā cirtē. Saskaņā ar Meža likuma 1.panta 14. un 16.apakšpunktu galveno cirti var izpildīt kailcirtē vai izlases cirtē.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.295 56.punktu minimālā platība, par kuru piešķir pasākuma „Natura 2000 maksājumi meža īpašniekiem" atbalstu, ir viens hektārs, ko veido vismaz 0,5 hektārus lieli lauki. Pieteikto lauku robežām jāsakrīt ar meža nogabalu robežām un jābūt identificējamām dabā. Vienā laukā var apvienot vairākus meža nogabalus, kam ir kopējas robežas.

No minētā izriet, ka pasākuma „Natura 2000 maksājumi meža īpašniekiem" atbalstu var saņemt tāda meža īpašnieks, kura zemju platības atrodas

Eiropas nozīmes aizsargājamajā dabas teritorijā (Natura 2000) un kurās ar normatīvajiem aktiem, pēc stāvokļa kārtējā gada 1.aprīlī ir noteikts vispārējs mežsaimnieciskās darbības aizliegums, vai arī ir aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte, ir aizliegta galvenā cirte vai ir aizliegts galvenās cirtes veids – kailcirte. Mežsaimnieciskās darbības aizlieguma noteikšanai izvērtējami tie tiesiskie apstākļi, kādi ir bijuši noteikti atbalsta iesnieguma iesniegšanas gada 1.aprīlī. Turklāt mazākā platība (mazākais piesakāmais lauks), kurai noteikts šāds aizliegums, ir 0,5 ha, un šāds aizliegums attiecas kopā vismaz uz vienu hektāru meža zemju.

[9] Likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 43.panta otrajā daļā noteikts, ka Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) sarakstu, kurā iekļautas visas kritērijiem atbilstošās aizsargājamās teritorijas un mikroliegumi, nosaka šā likuma pielikums.

Likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" pielikuma „Latvijas Natura 2000 — Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju saraksts" 8.punktā kā Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorija (Natura 2000) ir noteikta Gaujas nacionālais parks.

Saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām" 13.panta pirmo daļu nacionālos parkus izveido Saeima ar attiecīgu likumu. Gaujas nacionālais parks ir izveidots un tā izmantošanu nosaka Gaujas nacionālā parka likums.

[10] No Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas datiem konstatējams, ka pieteicēja īpašumā ir nekustamais īpašums /Nosaukums A/, kas atrodas Drabešu pagastā, Amatas novadā, kadastra numurs /numurs A/, kura sastāvā ietilpst zemes gabals ar kopplatību 55,75 ha (28,54 ha lauksaimniecībā izmantojamā zeme, 15,8 ha meža zeme) un mājīpašums (*sk.arī Zemesgrāmatu aktu un Nostiprinājuma uzrakstu lietas 9.-11.lapā*).

No Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrētajiem datiem par pieteicēja īpašumu /Nosaukums A/, kas atrodas Drabešu pagastā, konstatējams, ka visai īpašuma sastāvā ietilpstošajai zemes vienībai ir noteikts apgrūtinājums – nacionālā parka kultūrvēsturiskās zonas teritorija.

No Gaujas nacionālā parka likuma 1.pielikuma „Gaujas nacionālā parka funkcionālo zonu shēma" un pieteicēja īpašuma zemes robežu plāna (*sk.lietas 12.lapu*) konstatējams, ka pieteicēja īpašums atrodas Gaujas nacionālā parka teritorijā, parka kultūrvēsturiskajā zonā – Āraišu muzejparka teritorijā.

No minētā secināms, ka izskatāmajā gadījumā ir izpildījies pirmais kritērijs par īpašumā esošās meža zemes atrašanos Eiropas nozīmes aizsargājamajā dabas teritorijā (Natura 2000).

[11] Saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 4.panta trešo daļu nacionālo parku teritoriju atbilstoši aizsardzības un izmantošanas mērķiem iedala funkcionālās zonās. Nacionālajos parkos ir zonas, kurās visi dabas resursi pilnībā tiek izslēgti no saimnieciskās un citādas darbības. Pārējā nacionālo parku teritorijā atļauta tikai tāda saimnieciskā darbība, kas būtiski nemaina vēsturiski izveidojušās ainavas struktūru. Saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 19.panta otro daļu aizsargājamās teritorijas var iedalīt šādās funkcionālajās zonās: stingrā režīma, regulējamā režīma, dabas lieguma, dabas parka, ainavu aizsardzības un neitrālā zona. Nacionālajos parkos var izveidot arī kultūrvēsturisko zonu. Aizsargājamās teritorijās var noteikt sezonas liegumus.

Saskaņā ar Gaujas nacionālā parka likuma 6.pantu Gaujas nacionālā parka teritorijā ir izveidotas šādas funkcionālās zonas: dabas rezervāta (stingrā režīma) zona; dabas lieguma zona; ainavu aizsardzības zona; kultūrvēsturiskā zona; neitrālā zona.

Kā konstatēts šā sprieduma 10.punktā pieteicēja īpašums atrodas Gaujas nacionālā parka kultūrvēsturiskajā zonā.

Attiecībā par Gaujas nacionālā parka kultūrvēsturiskajā zonā noteiktajiem vispārējiem saimnieciskās darbības aprobežojumiem konstatējams, ka kultūrvēsturiskajā zonā, atšķirībā no dabas rezervāta, kur saskaņā ar Gaujas nacionālā parka likuma 8.pantu nav pieļaujama nekāda saimnieciskā darbība, saskaņā ar Gaujas nacionālā parka likuma 10.panta trešo daļu ir atļauta galvenā cirte (kailcirte vai izlases cirte) saskaņā ar meža apsaimniekošanas plānu.

[12] Pamatojoties uz Gaujas nacionālā parka likuma 2.panta otrajā un trešajā daļā ietverto deleģējumu, Ministru kabinets 2012.gada 2.maijā ir izdevis Noteikumus Nr.317.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.317 9.punkta, kurā noteikti vispārējie aizliegumi darbībām Gaujas nacionālajā parkā, 9.22 apakšpunktu Gaujas nacionālā parka teritorijā aizliegts cirst kokus rekonstruktīvajā cirtē un galvenajā cirtē pēc galvenās cirtes caurmēra (vispārīgi nav aizliegs cirst galvenajā cirtē pēc vecuma, sk. Meža likuma 9.panta pirmo daļu). Noteikumu Nr.317 9.punkta 9.26.punktā ir noteiktas atsevišķas vietas, kurās mežsaimnieciskā darbība ir aizliegta, bet 9.27.-9.29.apakšpunktā noteikti mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi noteikta vecuma, sugas vai caurmēra kokiem.

Noteikumu Nr.317 30.punktā ir noteikti aizliegumi darbībām Gaujas nacionālā parka kultūrvēsturiskajā zonā. Saskaņā ar Noteikumu Nr.317 30.punkta 30.8.apakšpunktu Gaujas nacionālā parka kultūrvēsturiskajā zonā ir aizliegts veikt mežsaimniecisko darbību no 15.marta līdz 31.jūlijam, izņemot: meža nekoksnes vērtību ieguvi; bīstamo koku ciršanu un novākšanu; meža ugunsdrošības un ugunsdzēsības pasākumus; meža nekoksnes vērtību ieguvi; bīstamo koku ciršanu un novākšanu; meža ugunsdrošības un ugunsdzēsības pasākumus; jaunaudžu kopšanu, kur vidējais augstums skuju kokiem ir līdz 0,7 metriem, bet lapu kokiem – līdz vienam metram; bojāto koku ciršanu, ja saskaņā ar Valsts meža dienesta sanitāro atzinumu slimību inficētie, kaitēkļu invadētie vai citādi bojātie koki rada masveidīgas kaitēkļu savairošanās draudus un var izraisīt mežaudžu bojāeju.

Noteikumu Nr.317 30.punkta 30.9.apakšpunktā ir noteikti mežaudzes šķērslaukuma samazināšanas ierobežojumi, veicot kopšanas cirti. Noteikumu Nr.317 30.punkta 30.10.apakšpunktā ir noteikts īpašs mežaudzes vecuma ierobežojums koku ciršanai galvenajā cirtē. 30.11.apakšpunktā ir noteikts kailcirtes platības ierobežojums (maksimālā platība 0,2 ha), bet 30.12.apakšpunktā ir noteikts augtspējīgu koku ciršanas aizliegums sanitārajā cirtē.

[13] Izvērtējot šā sprieduma 12.punktā minētos mežsaimnieciskās darbības vispārīgos aizliegumus Gaujas nacionālajā parkā, kā arī īpaši noteiktos aizliegumus Gaujas nacionālā parka kultūrvēsturiskajā zonā, kas bija spēkā uz 2014.gada 1.aprīli, secināms, ka mežsaimnieciskās darbības pilnīgs aizliegums ir attiecināms uz noteiktu periodu (sezonāls raksturs) vai arī uz noteiktām Gaujas nacionālā parka noteiktām zonām, noteiktām teritorijām (noteiktām valsts un pašvaldības mežaudzēm, noteiktām lapukoku (platlapju koku un vītolu) audžu vietām, noteiktos biotipos u.tml.), kā arī attiecībā uz noteikta caurmēra kokiem. Taču ne Gaujas nacionālā parka likums, ne arī Noteikumi Nr.317 neparedz vispārēju mežsaimnieciskās darbības aizliegumu Gaujas nacionālā parka kultūrvēsturiskajā zonā, ne arī vispārīgu galvenās cirtes, kopšanas cirtes vai kailcirtes aizliegumu.

[14] Noteikumu Nr.295 97.punktā noteikts, ka Dienests sadarbojas ar Valsts meža dienestu, Valsts zemes dienestu, Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas turētāju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Iekšlietu ministrijas Informācijas centru atbalsta veida „Natura 2000 maksājumi meža īpašniekiem" administrēšanas nodrošināšanā.

Noteikumu Nr.295 58.punktā noteikts, ka meža zemes platības, par kurām ir tiesības saņemt pasākuma „Natura 2000 maksājumi meža īpašniekiem" atbalstu, nosaka, pamatojoties uz Meža valsts reģistra un Dienesta lauku reģistra datiem. Ja konstatē novirzi starp deklarēto platību un minēto reģistru datiem, atbalstu piešķir par konstatēto mazāko platību.

No minētā izriet, ka atbalsta iesniegumi „Natura 2000 maksājumiem meža īpašniekiem" administratīvo pārbaudi Dienests veic, primāri pamatojoties uz Valsts meža dienesta sniegto informāciju.

[15] Valsts meža dienests 2015.gada 23.februāra vēstulē Nr.VMD1-10/144 (*sk.lietas 27.lapu*), atbildot uz Dienesta informācijas pieprasījumu, informējis, ka uz 2014.gada 1.aprīli zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu /numurs B/.kvartāla 7., 9. un 12.nogabalā saimnieciskās darbības ierobežojumi kopējā platībā bija 0,9 ha: pēc Meža valsts reģistra datiem saskaņā ar Noteikumu Nr.317 9.26.3.apakšpunktu konstatēts 0,6 ha liels ierobežojums 7. un 9.nogabalā; Dabas aizsardzības pārvalde, atbildot uz Valsts meža dienesta informācijas pieprasījumu, informējusi, 12. nogabalā 0,3 ha platībā saskaņā ar Noteikumu Nr.317 9.26.5.apakšpunktu, kas izriet no meža zemju apsaimniekošanas plāna un netiek reģistrēts meža valsts reģistrā.

No minētā izriet, ka pieteicēja īpašumā esošā meža 1.kvartāla 7. nogabalā 0,2 ha platībā un 9.nogabalā 0,4 ha platībā ir aizliegta mežsaimnieciskā darbība, jo šajos nogabalos ir dumbrāja un liekņas meža tips, kādā Gaujas nacionālajā parkā mežsaimnieciskā darbība ir aizliegta saskaņā ar Noteikumu Nr.317 9.26.3.apakšpunktu. Savukārt 1.kvartāla 12.nogabals 0,3 ha platībā izvietojas uz nogāzes ar reljefa slīpumu lielāku par 25 grādiem un saskaņā ar Noteikumu Nr.317 9.26.5.apakšpunktu mežsaimnieciskā darbība šajā nogabalā ir aizliegta (saskaņā ar minēto tiesību normu upju un ezeru krastos, senkrastos un gravās, kur nogāzes slīpums pārsniedz 25 grādus).

[16] Apkopojot iepriekš šā sprieduma 11.-15.punktā minēto, secināms, ka atbilstoši tiesiskajam regulējuma, kas bija spēkā 2014.gada 1.aprīlī, pieteicējam piederošā īpašuma /Nosaukums A/ meža zemēm mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi, kas noteikti Noteikumu Nr.295 55.punktā kā otrais obligātais priekšnosacījums atbalsta saņemšanai, bija noteikti 7., 9. un 12.nogabalā kopējai platībai 0,9 ha - Noteikumu Nr.295 55.1.apakšpunktā paredzētais ierobežojums.

[17] Kā norādīts šā sprieduma 8.punktā, pasākuma „Natura 2000 maksājumi meža īpašniekiem" atbalsta saņemšanai šādiem saimnieciskās darbības ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem kopējā platībā ne mazākā par 1 ha un atsevišķi. Savukārt šā sprieduma 16.punktā ir konstatēts, ka kopējā platība uz kuru ir attiecināmi Noteikumu Nr.295 55.punktā noteiktie saimnieciskās darbības ierobežojumi ir 0,9 ha, kas ir mazāka par Noteikumu Nr.295 56.punktā noteikto minimālo atbalsttiesīgo platību. Līdz ar to izskatāmajā gadījumā nav konstatējams šā sprieduma 8.punktā minētais trešais obligātais priekšnosacījums pasākuma „Natura 2000 maksājumi meža īpašniekiem" atbalsta saņemšanai – nosacījums par minimālo piesakāmo platību.

[18] Attiecībā par pieteicēja argumentu, ka uz kārtējā gada (izskatāmajā gadījumā – 2014.gada) 1.aprīli pieteicējam saskaņā ar Noteikumu Nr.317. 30.punkta 30.8.apakšpunktu bija aizliegta jebkāda mežsaimnieciskā darbība, norādāms, ka Noteikumu Nr.317 30.punkta 30.8.apakšpunktā ir noteikts aizliegums mežsaimnieciskās darbības veikšanai laika posmā no 15.maija līdz 31.jūlijam. Taču pieteicējam atbilstoši meža apsaimniekošanas plānam nav liegtas tiesības veikt mežsaimnieciskās darbības pārējā gada periodā, tas ir no 1.janvāra līdz 14.maijam un no 1.augusta līdz 31.decembrim Proti, šādā gadījumā nav pamata atzīt, ka Noteikumu Nr.295 55.punkta izpratnē pieteicējam vispār būtu aizliegta mežsaimnieciskā darbība. Tiesa atzīst, ka Noteikumu Nr.295 55.punktā ietvertā vārdkopa „pēc stāvokļa uz kārtējā gada 1.aprīli" ir interpretējama tādējādi, ka tiesiskie apstākļi attiecībā par noteiktajiem mežsaimnieciskās darbības aizliegumiem ir vērtējami pēc situācijas uz 1.aprīli. No izvērtējamās tiesību normas jēgas izriet, ka, ņemot vērā iespējamo tiesisko apstākļu maiņu atbalsta pasākuma periodā, likumdevējs ir noteicis atskaites punktu izvērtējamajiem tiesiskajiem apstākļiem, lai izvairītos no situācijas, ka atbalsta maksājums ir aprēķināms tikai par kādu noteiktu periodu. Piemēram gadījumā, ja kārtējā gada augustā tiesību normās izdarītie grozījumi atceltu kādu no noteiktajiem mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem, tas nevarētu ietekmēt atbalsta pretendenta tiesības uz pasākuma atbalstu. Pretējā gadījumā, mainoties tiesiskajam regulējumam būtu jāveic atbalsta maksājuma pārrēķins, kas prasītu nesamērīgus resursus gan šādu pārrēķinu veikšanai, gan arī informācijas iegūšanai visa gada periodā par tiesisko apstākļu maiņas rezultātā veicamajām izmaiņām attiecībā par konkrētiem mežu īpašniekiem.

Kā norādīts šā sprieduma 8.punktā saskaņā ar Noteikumu Nr.295 55.punktu mežsaimnieciskās darbības aizlieguma noteikšanai izvērtējami tie tiesiskie apstākļi, kādi ir bijuši noteikti atbalsta iesnieguma iesniegšanas gada 1.aprīlī. Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka pieteicēja arguments par pieteicēja meža īpašuma saskaņā ar Noteikumu Nr.317 30.punkta 30.8.apakšpunktā noteiktā mežsaimnieciskās darbības aizlieguma attiecināmību uz Noteikumu Nr.295 55.punkta 1.apakšpunktā noteikto mežsaimnieciskās darbības aizliegumu, ir atzīstams par nepamatotu.

[19] No lietas materiāliem konstatējams (*sk.lietas 36.lapu*) un lietā nav strīda par to, ka par 2013.gadu pieteicējam ir ticis piešķirts pasākuma „Natura 2000 maksājumi meža īpašniekiem" atbalstu maksājums, kaut arī faktiskie un tiesiskie apstākļi bija vienādi.

Izvērtējot Valsts meža dienesta 2015.gada 23.februāra vēstulē Nr.VMD1-1/144 sniegtos paskaidrojumus, konstatējams, ka Valsts meža dienests, 2013.gadā sniedzot Dienestam informāciju par meža īpašumiem noteiktajiem mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem, nav ņēmis vērā, ka 2012.gada 22.maijā, stājoties spēkā Noteikumiem Nr.317, Gaujas nacionālā parka kultūrvēsturiskājā zonā vairs nav noteikts kailcirtes aizliegums (Ministru kabineta 2001.gada 7.augusta noteikumu Nr.352 18.punkta 18.6.apakšpunktā bija noteikts aizliegums Gaujas nacionālā parka teritorijā cirst kokus kailcirtē valsts un pašvaldību valdījumā esošajos mežos ainavu aizsardzības zonā un visos mežos kultūrvēsturiskajā zonā).

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 10.pantā nostiprināto tiesiskās paļāvības principu privātpersona var paļauties, ka iestādes rīcība ir tiesiska un konsekventa. Iestādes kļūda, kuras pieļaušanā privātpersona nav vainojama, nedrīkst radīt privātpersonai nelabvēlīgas sekas.

Kā atzīts judikatūrā, lai noskaidrotu, vai tiesiskā paļāvība ir vai nav jāņem vērā, jāatbild uz trīs jautājumiem: 1) vai bija kaut kas, uz ko varēja paļauties (skaidrs iestādes izteikums); 2) vai attiecīgā persona tiešām uz to paļāvās; 3) vai attiecīgā personas paļāvība ir aizsardzības vērta (*sk. piem. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2010.gada 20.maija sprieduma lietā Nr.SKA-240/2010 18.punktu*). Izskatāmajā gadījumā šajā administratīvajā procesā iestādē nav konstatējams iestādes skaidrs izteikums, kas varēja radīt pieteicējam paļāvību, ka pieteicēja atbalsta iesniegumā uzrādītās platības atbilst Noteikumu Nr.295 55.punkta prasībām. Šāda paļāvība pieteicējiem varēja rasties, ņemot vērā Dienesta iepriekš pieņemto lēmumu attiecībā par pieteicējam piešķirto pasākuma „Natura 2000 maksājumi meža īpašniekiem" atbalstu par 2013.gadu.

Taču ņemot vērā, ka tiesiskās paļāvības principa ietvaros ir aizsargājam tikai tiesiska paļāvība, minētā tiesību principa ietvaros nav atzīstama par aizsargājamu personas paļāvība, ja tā balstīta uz iestādes iepriekšēju prettiesisku rīcību. Proti, paļāvība, ka iepriekšējā prettiesiskā iestādes rīcība tiks turpināta, nevar tikt atzīta par tiesisku paļāvību un līdz ar to par aizsargājamu. Šāda minētā tiesību principa interpretācija ir pretrunā Valsts pārvaldes likuma 10.pantā nostiprinātā valsts pārvaldes tiesiskuma principam, lai nodrošinātu, ka iestādes pieņemtie lēmumi ir tiesiski. Arī Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments savā praksē nodokļu lietās ir atzinis, ka kļūdaina tiesību normas interpretācija nevar liegt valstij labot savas kļūdas, un valsts iestādes var atteikties no nepareizas prakses (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2012.gada 16.novembra sprieduma lietā Nr. A42790109 SKA-467/2012 12.punktu*).

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka, pieņemot pārsūdzēto lēmumu, Dienests nav pieļāvis tiesiskās paļāvības principa pārkāpumu.

[20] Apkopojot iepriekš konstatētos faktus un minētos apsvērumus, un izvērtējot pārsūdzēto lēmumu kopumā, tiesa secina, ka pārsūdzētais

lēmums atzīstams par tiesisku un pamatotu. Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka izskatāmajā gadījumā nav konstatējami priekšnosacījumi pieteicēju prasītā labvēlīgā administratīvā akta izdošanai, ar kuru pieteicējam piešķirtu pasākuma „Natura 2000 maksājumi meža īpašniekiem" atbalstu par 2014.gadu par saimniecības /adrese/ 18,9 ha meža zemi.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.- 290.pantu un 291.panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru /pers. A/ piešķirtu atbalsta maksājumu kā saimniecības /adrese/, īpašniekam par 18,90 ha meža zemes atbalsta pasākumam „Natura 2000 maksājumi meža īpašniekiem" par 2014.gadu, izdošanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas.

Tiesnese S.Pone